

Posudek na diplomovou práci

Autor/ka práce: Tereza Gráfová

Název práce: Dodržování pravidel humanitárního práva
v asymetrických konfliktech Izrael/Palestina a
Maroko/Západní Sahara

Obor/Rok: Mezinárodní vztahy, 2017

Autor posudku (vedoucí/oponent): JUDr. Milan Lipovský, Ph.D.

Kritéria	Definice	Max. bodů	Získané body
Hlavní kritéria			
	Výzkumná otázka, formulace problému	10	10
	Teoretický konceptuální rámec	30	27
	Metodologie, analýza argumentace	40	33
<i>Celkem</i>		80	70
Vedlejší kritéria			
	Zdroje	10	10
	Styl	5	5
	Formální kritéria	5	5
<i>Celkem</i>		20	20
CELKEM		100	90

Slovní hodnocení:

Hlavní kritéria:

Diplomantka si jako výzkumnou otázku zvolila následující: *Inklinuje slabší či silnější strana zkoumaných konfliktů (Izrael/Palestina; Maroko/Západní Sahara) k porušování povinností stanovených MHP více než ta druhá?* Postavila tak proti sobě dvě teze - že slabší strana kvůli své slabosti bude spíše inklinovat k porušování MHP X že silnější strana bude mít faktické a fyzické potíže rozlišovat a tím se bude snáze dopouštět porušování MHP. Diplomantka si jako příklady zvolila konflikty na Západní Saahaře a v Palestině. Je však třeba si uvědomit, že asymetrické konflikty mohou zároveň být i konflikty, kdy proti sobě stojí regulérní armády, „pouze“ jedna je slabší. V tomto by si práce zasloužovala větší specifikaci nejen z politologického ale rovněž právního hlediska. Je však zaměřena na dva konkrétní případy a tím je specifická dostatečně.

Tzv. asymetrické konflikty sice už nejsou v mezinárodním právu naprosto novým jevem, přesto není jejich poznání dostatečné - především faktické poznání. S ohledem na vývoj v mezinárodním společenství po rozpadu bipolárního světa lze i přes určité tendence předpokládat, že asymetrických konfliktů bude v porovnání s konflikty klasickými spíše přibývat. Z tohoto důvodu si tedy diplomantka zvolila velice aktuální téma a zároveň položila zajímavou výzkumnou otázku na pomezí politologického, sociologicko-psychologického a právního řešení.

Hned v úvodu diplomantka uvádí, že většina současných konfliktů je vnitrostátního charakteru a v kapitole 2 se věnuje jejich kategorizaci. Pro účely obhajoby bych se rád zeptal, jaký je rozdíl mezi mezinárodním / vnitrostátním a zmezinárodnějším konfliktem? Má tato kategorizace právní relevanci? A nakonec - jakého charakteru jsou podle názoru autorky zvolené konflikty a má to dopad na rozsah aplikovatelného práva, případně proč?

Vzhledem k tomu, že MHP je poměrně širokým odvětvím MPV, jak diplomantka sama uvádí, je dobře, že rozpětí záběru práce omezila. Dále by jí mohl pomoci i velmi zajímavý článek, který jsem mezi použitými prameny nezahlédl. Jedná se o práci J.-M. Henckaerts: *Study on customary international humanitarian law*, zveřejněné na stránkách ICRC, kde jsou identifikována obyčejová pravidla MHP a jejich aplikovatelnost na mezinárodní či nikoliv mezinárodní ozbrojené konflikty. To je však spíše připomínka, ne výtka. K pramenům viz. dále.

V kapitole 2 se tu a tam objeví terminologická nepřesnost, např. oběti války, nikoliv válečné oběti, zákaz použití síly, nikoliv zákaz užití síly, nebo použití termínu trestní odpovědnost pro stát. Dále hovoříme o zakázaných *způsobech* (taktika) a *prostředcích* (zbraně) vedení boje. Rovněž by bylo vhodné dávat si větší pozor na některé formulace, aby se vzájemně nedostávaly do rozporu (ve výkladu k pramenům).

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD Univerzita Karlova

Diplomantka řeší otázku, zda se jedná v případě izraelsko-palestinského konfliktu o mezinárodní ozbrojený konflikt skrze státnost Palestiny. V poslední době v tomto ohledu došlo k vývoji, k jakému?

K obyčejovému charakteru čl. 1 odst. 4 Protokolu I k Ženevským úmluvám z roku 1949 je třeba rovněž dodat, že názory na to, že nereflektuje obyčejové mezinárodní právo nejsou zdaleka tak jednoznačné. Viz. např. Max Planck Encyklopedie. Bylo by vhodné to pro účely závěrů práce vzít v úvahu.

V neposlední řadě bych také rád připomenul, že fakt, že určitý prostředek vedení boje (zbraň) není zakázána explicitně, neznamená, že není v rozporu s některou ze zásad, například zásadou zákazu způsobování zbytečných útrap či zásadou zákazu nerozlišujících účinků.

Nabízí se rovněž otázka, jaký je rozdíl mezi terorismem a útoky nestátních aktérů v rámci vnitrostátního ozbrojeného konfliktu? Máme jednotnou definici terorismu?

Ačkoliv s některými diplomantčinými závěry lze vést debatu (v jiných je zase velmi přesvědčivá a lze s ní souhlasit), používala často relevantní ustanovení MHP, postupovala od obecných závěrů ke konkrétním a prokázala schopnost vlastní právní analýzy. Zároveň svou argumentaci opírala o judikaturu relevantních tribunálů a názory Mezinárodního výboru Červeného kříže. V tomto ohledu se mnohdy více než vyrovnává pracím studentů právnických fakult.

Jak sama přiznává, nedostatkem je malé množství informací. To však nic nemění na relevanci tématu. Je však třeba si uvědomit, že závěry práce jsou samozřejmě mnohdy závislé na pravdivosti nalezených informací (což by si leckdy zasloužilo více zdůraznit).

Vedlejší kritéria:

Už v připravovaném projektu předložila diplomantka rozsáhlý seznam pramenů, který v samotné práci ještě rozšířila. Spíše jako doporučení než výtku bych rád napsal, že u primárních pramenů by bylo vhodné je rozdělit do mezinárodních smluv, rozsudků soudních orgánů a případných dalších pramenů. Rozsahem je však bibliografie výjimečně široká a neomezuje se pouze na prameny cizojazyčné, ale věnuje prostor i česky psaným, včetně například studentských prací a žurnalistických materiálů.

Jako výjimku z jinak stylisticky velmi kvalitního, přehledného a chybami málo oplývajícího textu bych zmínil odlišný font písma v závěrečném summary / resumé a občasné odlišný font v poznámkách pod čarou.

**FAKULTA
SOCIÁLNÍCH VĚD**
Univerzita Karlova

Celkové hodnocení:

Doporučuji k obhajobě.

Výsledná známka:

Výborně.

Podpis:

V Praze, dne 9. 6. 2017

JUDr. Milan Lipovský, Ph.D.